

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Floty
100 Toruń, ul. Pomorska 13, tel. 056 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl
N 1956 16 25 127; REGON 870502736
KRS 00000 41692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

VII 109

led

Toruń

"Sokol" ZWZ

ZWZ

† Sulecki Jakub

M-804/1491 Pom.

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Sulecki Jakub
T.M: 804/1491 Pom.
Toruń ZWZ

I./1. Relacja —

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację k. 2 s. 1-2

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja —

.....
.....
.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 2

VI. Fotografie - kilka ikonografii

II. Materiały uzupełniające relacje - Sulecki Jakub

1. Bogucki A., Sulecki Jakub, [w:] SBKP 1939 - 1945, pod red. Elżbiety Zawockiej, Toruń 1986, cz. 2 s. 161-163
k. 1 s. 1
2. Nota biograficzna autorstwa Andrzeja Boguckiego, mps.
k. 1 s. 2

Sulecki Jakub (1862–1941), wybitny działacz społeczny, członek struktur konspiracyjnych ZWZ–AK Insp. Toruń.

Urodzony 10 VII 1862 r. w Grębocinie k. Torunia. Po ukończeniu niemieckiej szkoły elementarnej odbył siedmioletnią naukę rzemiosła malarzkiego, a następnie trzyletnią służbę wojskową w krotoszyńskim pułku piechoty. W 1886 r. osiedlił się w Toruniu, gdzie ożenił się i założył zakład rzemieślniczy w dzielnicy Mokre. Działalność społeczną rozpoczął od wstąpienia do Towarzystwa Czeladzi Katolickiej, do którego należeli też katolicy narodowości niemieckiej. Dostrzegłszy niebezpieczeństwo wynarodowienia Polaków, Sulecki wstąpił wkrótce do Towarzystwa Przemysłowego

II/1

jako organizacji czysto polskiej. Stał się jej działaczem i członkiem zarządu. W 1894 r. był jednym z założycieli toruńskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” zostając członkiem jego zarządu. Jako zdolnego, energicznego organizatora i doskonałego mówcę wybrano go w r. 1899 na wiceprezesa „Sokoła”, w rok później na prezesa, wkrótce też na zastępcę przewodniczącego Wydziału (Zarządu) Okręgu IV Nadwiślańskiego, któremu podlegały wszystkie drużyny sokolskie na terenie całej prowincji Prusy Zachodnie oraz pogranicze prowincji poznańskiej. Na tych stanowiskach skutecznie walczył z szykanami niemieckiej policji w stosunku do członków „Sokoła”, organizujących polskie patriotyczne przedstawienia i koncerty śpiewacze. W 1909 r. został oskarżony przez władze niemieckie o przekroczenie przepisów o organizacjach społecznych. W 1911 r. Sulecki otrzymał od współczłonków „Sokoła” nominację na członka honorowego. Zachowując prezesurę aż do końca I wojny światowej w 1918 r. działał też w innych polskich organizacjach społecznych, głównie w Towarzystwie Wzajemnej Pomocy Rzemieślników i Robotników, w pierwszej w Toruniu polskiej spółdzielni pod nazwą „Oszczędność — Towarzystwo Spożywcze i Budowlane”. Był wiceprezesem Towarzystwa Śpiewu „Lutnia”, które odegrało bardzo poważną rolę w inicjowaniu akcji i imprez patriotycznych, jak np. uroczystości 100 rocznicy śmierci Tadeusza Kościuszki w 1917 r. W latach I wojny światowej, w ramach nielegalnych kursów języka polskiego, J. Sulecki prowadził także nauczanie polskiej młodzieży w swoim mieszkaniu, gdzie była też polska biblioteka. (Sulecki, wspólnie z ks. Janem Męczykowskim organizował w Toruniu biblioteki Towarzystwa Czytelni Ludowych). W 1919 r. został członkiem polskiej Rady Ludowej, zaangażował się też w tajnej Organizacji Wojskowej Pomorza. W rok później, po powrocie Torunia do Polski, otrzymał urząd komisarycznego burmistrza miasta Pucka. Po powrocie do Torunia w 1921 r. brał czynny udział w akcji plebiscytowej na Warmii i Mazurach. Przez wiele lat międzywojennego dwudziestolecia był członkiem Rady Miasta Torunia. Przede wszystkim jednak nadal działał wśród młodzieży w toruńskim „Sokole” pełniąc w zarządzie funkcję ławnika. W 1939 r., w pierwszych dniach okupacji, w porozumieniu z Bolesławem Makowskim, podjął działalność konspiracyjną, włączając się wkrótce do pierwszych struktur ZWZ w Toruniu. 14 V 1941 r., podczas fali terroru hitlerowskiego spowodowanego niewykryciem sprawców podpalenia młynów w Toruniu i Lubiczu, Sulecki został aresztowany jako zakładnik w grupie ok. 40 Polaków, w której znaleźli się m.in. jego syn Mieczysław, Leon Adamski, Bronisław Aleksandrak, Bolesław Lendzion i Kazimierz Tarnowski. Wywieziony dwa dni później do obozu koncentracyjnego Stutthof, tam skatowany i okaleczony, w dn. 19 V 1941 r. został powieszony na placu apelowym obozu przez SS-Oberscharführera Mielenza. Po wojnie prochy Suleckiego, zidentyfikowane na podstawie obozowej księgi zmarłych, przewiezione zostały z cmentarza obozowego na Zaspie k. Gdańska do Torunia i złożone na cmentarzu przy ul. Wybickiego.

Odnznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Polonia Restituta (1923).

AP AK, Kartoteka Insp. Toruń, T.: Makowski B.; Centrum Informacji Naukowej Sokolstwa Polskiego Bydgoszcz–Fordon (CINSP), materiały biograficzne; B o g u c k i A., *Dzieje Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Toruniu w latach 1894–1939*, Roczn. Toruński, R. 21: 1992, s. 81–113; T e n ż e, *Sokoli na Pomorzu Nadwiślańskim w latach 1939–1988*, Bydgoszcz 1995; *Sokół Pomorski* 1994, nr 1, s. 5, 1995, nr 2, s. 8; Z a k r z e-

w s k i T., *Jakub Sulecki (1862–1941) senior polskich działaczy społecznych w Toruniu*, Roczn. Toruński, R. 16: 1983, s. 153–163.

SBKP 1939-1945, pod red. Elżbiety Zawadzkiej
Toruń 1996, cz. 2

Andrzej Bogucki

Zakładnik. Po podpaleniu młynów w Toruniu wywieziony i stracony.

Gromadził wokół siebie wielu toruńskich patriotów.

Bibliografia :

T. Zakrzewski, Jakub Sulecki /1862-1941/senior polskich działaczy społecznych w Toruniu w latach zaboru pruskiego i w okresie międzywojennym, męczennik Stuthofu, Rocznik Toruński, t.16/1983, s.153-163.

A. Bogucki, Dzieje Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Toruniu w latach 1894 - 1939, Rocznik Toruński, t.21/1992, s.81-113.

SEKRETARZ
Dzielnicy Pomorskiej
ZTG „SOKÓŁ” w Polsce

mgr Barbara Jastrzębska-Rutkowska

Dh Jakub Sulecki
1862-1941

Urodził się 10 lipca 1862 roku w Grębocinie, był jednym z najwybitniejszych sokolów i działaczy narodowych na Pomorzu w czasach walki o tożsamość narodową z germanizmem. W 1894 roku był współzałożycielem Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Toruniu, którego w latach 1900-1918 był prezesem. Pełnił też funkcję prezesa Okręgu IV - Żupy

Nadwiślańskiej Związku Sokolów Polskich w Państwie Niemieckim.

W 1919 roku został prezesem honorowym TG „Sokół” w Toruniu.

W latach 1918-1920 działał na rzecz przejęcia Pomorza przez Polskę.

W 1923 roku został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Polonia Restituta. Prześladowany i maltretowany przez hitlerowców został w dniu 19 maja 1941 roku zakatowany na śmierć w obozie koncentracyjnym w Stutthoffie. Jego symboliczny grób znajduje się na cmentarzu w Toruniu.

(A.B)

opracowanie Elżbiety Zawackiej

(Andrzej Bogucki)

Sokoł Pomorski 11/2/1994

Toruń

T: M: 804 / 1491 Pom.

Sulecki Jakub
V. Karty informacyjne
t. 2

+
1941

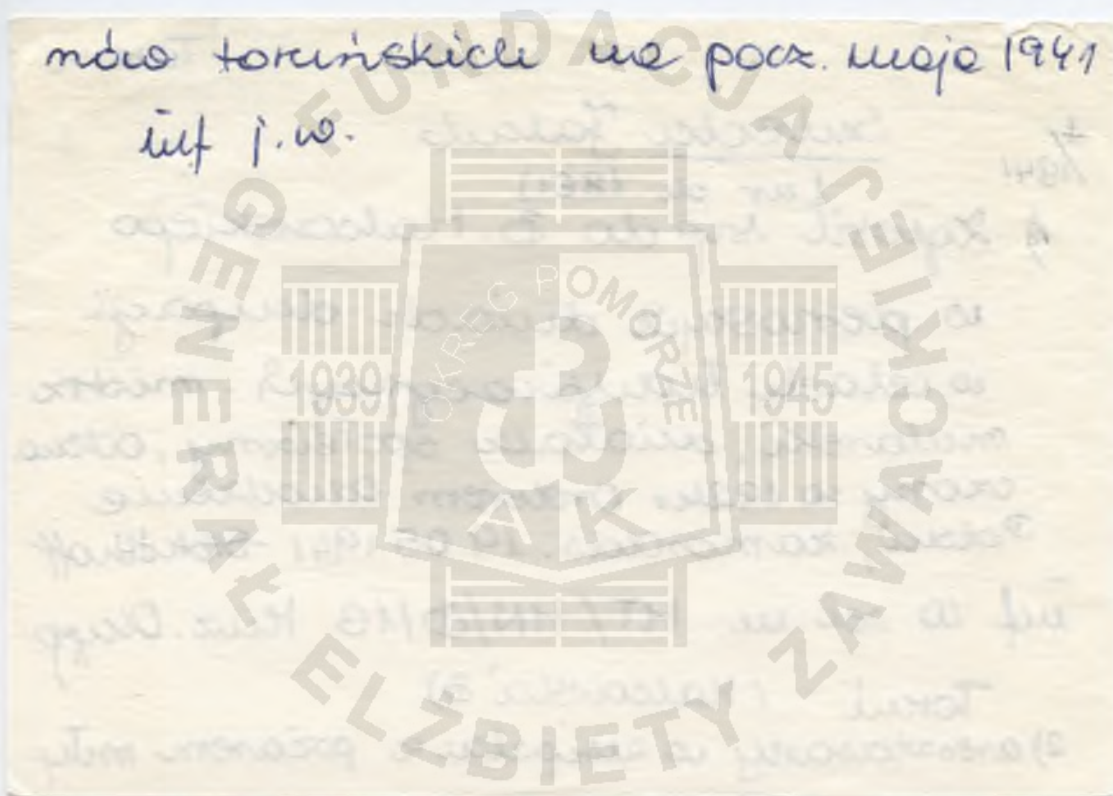
Subecki Jakub

(ur. ok. 1861)

- 1) Zafosil się do B. Makarskiego
w pierwszych dniach okupacji
w celach kulturalnych - mistrz
malarstwa, działacz społeczny, odzuc
czony w 1924 r. Orderem Odrodzenie
Polski, zamordowany 19.05.1941 - Stutthof
inf. w rel. w MT/HN/D/16 Kurz. Okup
Toruń (Malcowski B)
- 2) aresztowany w sierpniu z pożarem młoty.

moje toruńskie me pocz. maja 1941

inf j.w.

a

ZWZ,
Tornii
2

SULECKI Jakub

Urodz. 10.VII.1862 r. w Grogocinie k. To-
rnii

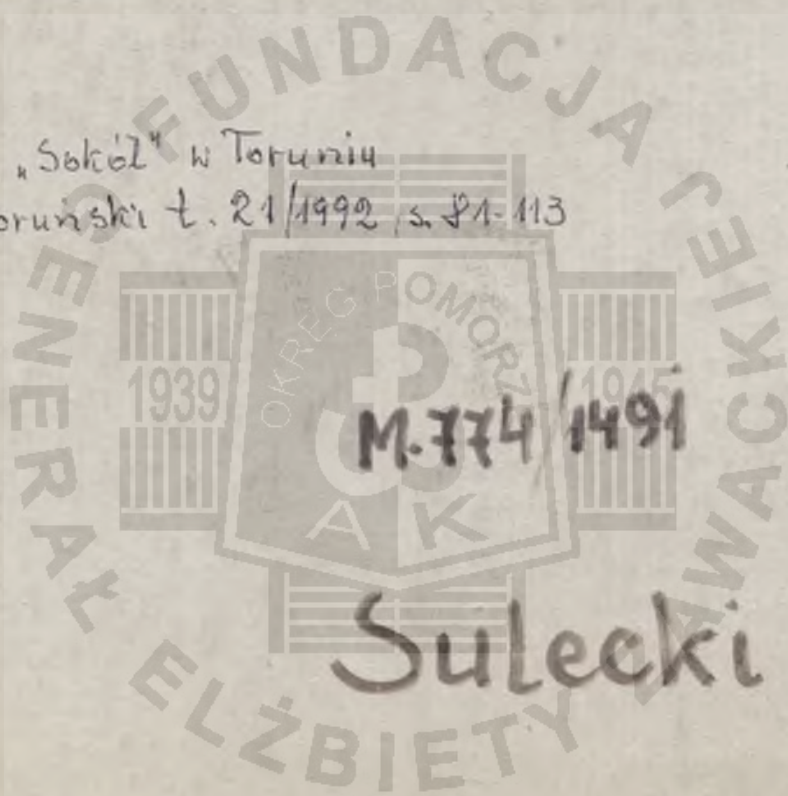
Wybitny działacz społeczny, członek
struktur kowsp. ZWZ-FK Turz. Tornii.

14.V.1941 r. aresztowany jako saboteur, obz.
Stettin, 18.V.1941 r. przewiezony na placu apł.

206 Stowicki Drog. Kowsp. Turz. cz. 2, s. 162
Fundacja Archiwum Turz. FK
Tornii, 1996 r.

U Turz. 2002

Tow. Gimn. "Sokol" w Toruniu
Rocznik Torunski t. 21/1992 s. 91-113

Toruń
"Sokol"

Sulecki Jakub

Sulecki Jakub

